

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Pri oneskorenom dodatočnom doručení podania v prípade prvotného doručenia v elektronickej podobe bez autorizácie nemožno odpustiť zmeškanie lehoty**
Uznesenie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Sžik/5/2020 zo dňa 29. 11. 2021
- 2. Od právneho zástupcu nemožno spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť, ak dôvod brániaci účasti na pojednávaní nastal krátko pred jeho konaním**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžfk/18/2019 zo dňa 30. 6. 2020
- 3. Ak súd najskôr nevyzve podľa § 202 CSP svedka k súvislému opisu jeho vedomostí o predmete sporu, nejde samo osebe o porušenie práva na spravodlivý proces**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/76/2021 zo dňa 31. 10. 2022
- 4. Umožnenie manipulácie s vecou 3. osobe samo osebe neznamená, že ju nájomca tejto osobe prenechal do užívania**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 10Co/35/2022 zo dňa 29. 11. 2022
- 5. Lehota na prijatie ponuky inej práce**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/223/2020 zo dňa 27. 10. 2021
- 6. K možnosti požadovať úroky z omeškania z nákladov spojených s uplatnením pohľadávky**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/34/2022 zo dňa 29. 11. 2022
- 7. Vulgárne správanie ako dôvod pre skončenie pracovného pomeru**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/141/2020 zo dňa 29. 9. 2021
- 8. K náhrade nákladov na nákup náradia a na prepravu osôb a materiálu súvisiacich so zmenou predmetu nájmu, ktorú nájomca realizoval svojpomocne**
Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 4Cob/32/2022 zo dňa 28. 9. 2022
- 9. Vyjadrenie sudcu, že nadobudol určitý dojem o strane na základe jej profilu na sociálnej sieti, nie je dôvodom pre jeho vylúčenie**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 20CoP/172/2022 zo dňa 11. 1. 2023
- 10. Tolerovaný pobyt pre zápis konateľa do obchodného registra nepostačuje**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/190/2022 zo dňa 27. 10. 2022
- 11. Nemožno sa domáhať neplatnosti/neúčinnosti osvedčenia o právne významnej skutočnosti; súd posudzuje len splnenie podmienok pre vydanie osvedčenia**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/91/2022 zo dňa 27. 9. 2022
- 12. Obvyklé nevymáhanie príslušenstva pohľadávky nemôže nadobudnúť povahu obchodnej zvyklosti**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Cob/48/2022 zo dňa 27. 9. 2022
- 13. K rozhodovaniu o výchovných opatreniach ukladajúcich povinnosť zúčastniť sa rodinného poradenstva tak, aby bol možný ich výkon aj z hľadiska poradenského orgánu**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 10CoP/40/2022 zo dňa 8. 9. 2022
- 14. K výživnému zo strany rodiča na plnoleté dieťa, ktoré je samo rodičom a žije s partnerom – druhým rodičom dieťaťa**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 11CoP/21/2022 zo dňa 30. 8. 2022
- 15. Právo spoločníka s. r. o. požadovať informácie a doklady týkajúce sa spoločnosti, ak nesplatil vklad; k opakovanému požadovaniu už predložených dokladov**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Cob/43/2022 dňa 13. 9. 2022

1. Pri oneskorenom dodatočnom doručení podania v prípade prvotného doručenia v elektronickej podobe bez autorizácie nemožno odpustiť zmeškanie lehoty

Uznesenie Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Sžik/5/2020 zo dňa 29. 11. 2021

Anotácia:

Podstatou kasačnej sťažnosti sťažovateľa je jeho tvrdenie, že pri podaní pôvodnej kasačnej sťažnosti bola zachovaná písomná forma a preto takéto podanie nie je potrebné doplniť v listinnej podobe v zákonom stanovenej lehote 10 dní. Sťažovateľ súčasne svoje tvrdenia upriamil na to, že pri pôvodnej kasačnej sťažnosti je zrejmý obsah úkonu ako aj totožnosť osoby, ktorá ho urobila. Posledným sťažnostným bodom bol sťažovateľov názor, že absencia podpisu je odstrániteľnou, teda formálnou vadou podania.

Právna veta:

- I. Ak sa na podanie hľadí, ako keby na súd doručené nebolo, nie je možné ani pripustiť, aby sa vôbec uvažovalo o uplatnení inštitútu odpustenia zmeškania lehoty podľa § 70 SSP. Je potrebné pripomenúť, že lehota na dodatočné doručenie podania vo veci samej podľa § 56 ods. 2 SSP je hmotnoprávna (viď. Dôvodová správa k § 56 ods. 2 SSP) a inštitút odpustenia zmeškania lehoty podľa § 70 SSP je možné aplikovať len na procesné lehoty.
- II. Inštitút odpustenia zmeškania lehoty sa vzťahuje na prípady, kedy účastník konania nevykonal procesný úkon včas. To znamená, že na takéto podanie by sa následne hľadelo ako na oneskorene podané. Odlišnosť posudzovaného prípadu ale spočíva v tom, že pri nesplnení si povinnosti dodatočného doručenia neautorizovaného elektronického podania sa na podanie nehľadí ako na oneskorene podané, ale hľadí sa naň, ako keby podané vôbec nebolo. Pri uplatnení logického výkladu právnych noriem sa preto súdu ponúka záver, že nie je právne prípustné odpúšťať zmeškanie lehoty pri podaní vo veci samej, na ktoré sa práve pre zmeškanie lehoty od počiatku hľadí, ako keby podané nebolo. Inak povedané, nie je možné odpúšťať zmeškanie lehoty na vykonanie procesného úkonu, keď pri uplatnení zákonnej fikcie platí, že žiadny úkon nebol vykonaný.

Právna oblasť: Správne súdne konanie

Právny inštitút: Zmeškanie lehoty

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 162/2015 Z. z. – § 56 ods. 2, § 70

2. Od právneho zástupcu nemožno spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť, ak dôvod brániaci účasti na pojednávaní nastal krátko pred jeho konaním

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžfk/18/2019 zo dňa 30. 6. 2020

Anotácia:

Krajský súd podaním z 25.09.2018 odoslaným o 15:40 a doručeným právnomu zástupcovi sťažovateľky dňa 26.09.2018 o 11:00 oznámil, že nesúhlasí s žiadosťou o odročenie pojednávania. Krajský súd uviedol, že predvolanie na pojednávanie bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené 13.08.2018. Krajský súd poukázal na znenie § 114 S.s.p a uviedol, že nedostavenie sa na pojednávanie, aj keď svoju účasť ospravedlní, nie je dôvodom na odročenie pojednávania. Krajský súd zdôraznil možnosť zastúpenia iným advokátom, advokátskym koncipientom alebo zamestnancom advokáta. Rovnakú argumentáciu následne uviedol krajský súd aj v napadnutom rozsudku s tým, že na základe týchto skutočností vec prejedná a rozhodne dňa 26.09.2018 podľa predvolaní.

Sťažovateľka zdôraznila, že jej bola absolútne odňatá možnosť reagovať na predmetné tvrdenia a vyjadrenia tým, že krajský súd konanie neodročil, aj keď náhle zhoršenie zdravotného stavu právneho zástupcu bolo reálne, objektivizované dôkazným prostriedkom, ktoré bolo priložené k žiadosti o odročenie pojednávania. Sťažovateľka zároveň poukázala na veľmi krátky časový úsek od oznámenia nevyhovenia žiadosti o odročenie do začiatku pojednávania vo veci, v ktorom nebolo objektívne možné dopraviť sa na pojednávanie, ustanoviť zástupcu, či už advokáta alebo koncipienta a ani pripraviť sa na pojednávanie v prípade zastúpenia, a to aj vzhľadom na rozsah administratívneho spisu.

Právna veta:

Aj keď z plnomocenstva udeleného sťažovateľkou nevyplýva, že sa jej právny zástupca nemohol dať zastúpiť iným advokátom, resp. advokátskym koncipientom a zároveň zastupiteľnosť advokáta vyplýva aj zo zákona č. 586/2003 Z. z., ani od právneho zástupcu nemožno spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom, ak dôležitý dôvod brániaci mu účasti na pojednávaní nastal krátko pred pojednávaním.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Zastúpenie advokáta, Odročenie pojednávania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 183 ods. 1

3. Ak súd najskôr nevyzve podľa § 202 CSP svedka k súvislému opisu jeho vedomostí o predmete sporu, nejde samo osebe o porušenie práva na spravodlivý proces

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/76/2021 zo dňa 31. 10. 2022

Anotácia:

Dovolateľ v dovolaní ako dôvod, z ktorého vyvodzuje jeho prípustnosť, uvádza ustanovenie § 420 písm. f/ CSP, pričom túto vadu videl jednak v porušení procesného postupu súdu prvej inštancie vyplývajúceho z ustanovenia § 202 CSP vo vzťahu k výsluchu svedkov O. O., Q. O. a O. Y., zároveň namietajúc nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie odvolacieho súdu ohľadne vykonania vyššie uvedených výsluchov; Výsluchy svedkov O. O., Q. O. a O. Y. označil za nezákonné dôkazy z dôvodu, že súd prvej inštancie daných svedkov na pojednávaní nevyzval podľa § 202 ods. 1 CSP, aby súvisle opísali všetko, čo vedia o predmete výsluchu. Podľa dovolateľa súd prvej inštancie v dôsledku porušenia vyššie uvedeného ustanovenia nemal vôbec prihliadať na vykonané výsluchy – dôkazné prostriedky, nakoľko boli získané v rozpore so zákonom.

Právna veta:

Síce súd prvej inštancie pri výsluchu svedkov nedodrжал postup stanovený v § 202 ods. 1 CSP tým, že daní svedkovia nevytvádzali najskôr tzv. monológom, ale im boli priamo kladené otázky, avšak aj napriek tomu má za to, že uvedená vada spočívajúca v procesnom pochybení súdu prvej inštancie ešte sama o sebe nemusí znamenať porušenie práva na spravodlivý proces. Podľa odvolacieho súdu je nutné pri posúdení daného získaného dôkazu prihliadnuť na všetky okolnosti, za ktorých došlo k vykonaniu predmetného dôkazu berúc do úvahy najmä okolnosti, za ktorých bol dôkaz obstaraný za účelom preverenia jeho kvality a dôveryhodnosti, nakoľko súdne konanie predstavuje so všetkými obstaranými dôkazmi jeden celok po posúdení každého dôkazu jednotlivo a všetkých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Právo na spravodlivé súdne konanie, Výsluch svedka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 202

4. Umožnenie manipulácie s vecou 3. osobe samo osebe neznamená, že ju nájomca tejto osobe prenechal do užívania

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 10Co/35/2022 zo dňa 29. 11. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o zaplatenie peňažných pohľadávok, ktoré vznikli v súvislosti s uzatvorením zmluvy o nájme dopravného prostriedku. Po odovzdaní automobilu žalovanému do neho bolo natankované nesprávne palivo. Žalobca si v súvislosti s uvedeným uplatnil viacero sankčných nárokov; okrem iného tiež nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorý oprel o to, že nesprávne palivo do automobilu natankovala iná osoba než žalovaný (a podľa tvrdení žalobcu zároveň vozidlo aj šoférovala). Žalobca a žalovaný ale pod sankciou zmluvnej pokuty dojednali, že automobil nesmie byť daný do užívania tretej osobe. Súd prvej inštancie uvedený nárok nepriznal; žalobca sa však odvolal.

Ani Krajský súd Prešov ako odvolací súd však s žalobcom nesúhlasil a rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia vyjadril stanovisko, že umožnenie (aj aktívneho) užívania automobilu 3. osobou nespĺňa znaky jeho prenechania do užívania 3. osoby; podmienka pre vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty teda v danom prípade nebola splnená.

Právna veta:

Nárok na zmluvnú pokutu vo výške 500,- eur v zmysle čl. IV. bod 9 zmluvy o nájme dopravného prostriedku žalobca odôvodňoval tým, že žalovaný dal vozidlo do užívania tretej osobe, ktorá ho riadila a ktorá natankovala nesprávne palivo. Tu treba rozlišovať pojmy „dať vozidlo do užívania tretej osobe“ a „umožniť tretej osobe prístup k vozidlu“. Tým, že predmetné motorové vozidlo riadila a tankovala palivo do tohto vozidla tretia osoba možno povedať, že žalovaný síce umožnil prístup tretej osobe k motorovému vozidlu, v žiadnom prípade však z tohto nemožno vyvodiť, že motorové vozidlo dal do užívania tretej osobe. Z tohto dôvodu zo strany žalovaného nedošlo k porušeniu čl. IV. bod 9 zmluvy o nájme dopravného prostriedku, preto ani nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 500,- eur nie je dôvodný.

Právna oblasť: Obchodné právo, Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Zmluva o nájme dopravného prostriedku, Nájom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 632 ods. 2
40/1964 Zb. – § 544, § 661 ods. 2, § 666

5. Lehota na prijatie ponuky inej práce

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/223/2020 zo dňa 27. 10. 2021

Anotácia:

Predmetom sporu bolo vyriešenie otázky, či je výpoveď daná zamestnávateľom zamestnancovi neplatná pre nesplnenie tzv. ponukovej povinnosti podľa § 63 ods. 2 písm. b)... ZP ..., ak zamestnávateľ túto povinnosť splní, avšak neposkytne zamestnancovi na prijatie ponuky inej vhodnej práce lehotu aspoň jedného dňa.

Právna veta:

Odvolačím súdom aprobovaný spôsob „rozšírenia“ kogentnej hmotnoprávnej podmienky výpovede zo strany zamestnávateľa pri ponuke inej práce aj o stanovenie lehoty na prijatie ponuky „aspoň na jeden deň“, sám o sebe nijako nesúvisí so zneužitím výkonu práva a ani s dobrými mravmi; je skôr pohľadom de lege ferenda, so všetkými dôsledkami z toho plynúcimi. Najvyšší súd preto potvrdzuje svoju doterajšiu interpretáciu ustanovenia § 63 ods. 2 písm. b) ZP, v zmysle ktorej pre platnosť ponuky inej práce je de lege lata významné (iba) to, či ponuka predchádzala výpovedi. Iné nie je možné vyvodiť z gramatického (jazykového) ani teleologického (účelového) výkladu daného zákonného ustanovenia a v prípade nestanovenia lehoty na prijatie ponuky „aspoň na jeden deň“ nemôže ísť ani o rozpor s dobrými mravmi.

Z uvedených dôvodov názor odvolacieho súdu, že v súvislosti s ponukou inej práce je potrebné stanoviť lehotu na prijatie tejto ponuky „aspoň na jeden deň“ nie je správny. V súvislosti s ponukou inej práce podstatným v posudzovanej veci je/ bude iba to, či ponuka inej práce predchádzala samotnej výpovedi, dôkazné bremeno ktorého tvrdenia zaťažuje (so všetkými dôsledkami z toho vyplývajúcimi, pozn.) stranu žalovanej.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Skončenie pracovného pomeru, Ponuka vhodnej práce

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 63 ods. 2 písm. b)

6. K možnosti požadovať úroky z omeškania z nákladov spojených s uplatnením pohľadávky

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/34/2022 zo dňa 29. 11. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní, v ktorom si žalobca okrem iného uplatnil aj čiastku zodpovedajúcu trovám právneho zastúpenia vynaložených na spracovanie štyroch výziev na zaplatenie pohľadávky. Žalovaný v nadväznosti na ich zaslanie pohľadávku skutočne uhradil. Žalobca uplatnený nárok kvalifikoval ako nárok na náhradu škody v zmysle § 380 ObchZ; súd prvej inštancie mal však za to, že v skutočnosti ide o náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ktoré sú v zmysle § 121 ods. 3 ObčZ jej príslušenstvom. Žalobca požadoval, aby mu súd zo sumy požadovanej na nákladoch spojených s uplatnením pohľadávky priznal aj úrok z omeškania, ten však uviedol, že keďže sa úrok z omeškania nepriznáva ani z nákladov súdneho konania, nemožno ho analogicky priznať ani nákladov právneho zastúpenia, ktoré boli vynaložené na mimosúdne vymożenie pohľadávky.

S uvedeným názorom súhlasil po posúdení odvolacích argumentov aj Krajský súd Trenčín, ktorý stanovisko podporil judikatúrou Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej nie je možné žiadať úroky z omeškania z úrokov z omeškania. Vzhľadom na to, že náklady na uplatnenie pohľadávky môžu byť účelne vynaložené až po omeškaní s jej platením, nemožno ani z nich žiadať úroky z omeškania.

Právna veta:

- I. Zákon jednoznačne stanovuje, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú jej príslušenstvom. Na druhej strane však už nič explicitne nehovorí o tom, či je možné požadovať z takéhoto príslušenstva ďalšie príslušenstvo v podobe úrokov z omeškania. Podľa názoru odvolacieho súdu veriteľ nemá zo zákona právo požadovať úrok z omeškania z nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, a to s poukazom na analogickú aplikáciu rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Obo 143/98, podľa ktorého povinnosť platiť úroky z omeškania je už dôsledkom omeškania a za omeškanie s ich platením už ďalšie úroky z omeškania nepatria.
- II. Aj keď náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú odlišným príslušenstvom od úrokov z omeškania, keď nie sú sankciou za omeškanie dlžníka, avšak podľa názoru odvolacieho súdu dôvodne a účelne vynaložené náklady spojené s uplatnením pohľadávky nemôžu vzniknúť skôr, než by sa dlžník dostal do omeškania. Ak by mal dlžník splniť svoj peňažný záväzok do určitého termínu a veriteľ by ho hoc aj prostredníctvom advokáta vyzval na zaplatenie svojej pohľadávky ešte pred tým, než by sa táto stala splatnou, a vznikli by mu tým náklady a dlžník by v lehote splatnosti svoj dlh splnil, rozhodne by takéto náklady nemohli byť považované za dôvodne a účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením pohľadávky. Je logické, že dôvodne a účelne vynaložené náklady spojené s uplatnením pohľadávky môžu veriteľovi vzniknúť až po tom, čo sa dlžník dostal do omeškania, t. j. keď po splatnosti pohľadávky veriteľ upozorní a vyzve dlžníka na jej úhradu. Náklady spojené s uplatnením pohľadávky tak môžu byť až dôsledkom omeškania dlžníka obdobne ako úroky z omeškania. Pokiaľ je takéto príslušenstvo následkom omeškania dlžníka, nemožno z neho požadovať príslušenstvo v podobe sankcie za omeškanie.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Obchodné právo

Právny inštitút: Príslušenstvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 121 ods. 3, § 517 ods. 2
513/1991 Zb. – § 369c, § 380
655/2004 Z. z. – § 13a ods. 1 písm. d)

7. Vulgárne správanie ako dôvod pre skončenie pracovného pomeru

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/141/2020 zo dňa 29. 9. 2021

Anotácia:

Podľa názoru dovolateľky rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP), a to otázky, či je vulgárne a agresívne správanie zamestnanca na pracovisku k tretím osobám závažným porušením pracovnej disciplíny odôvodňujúcim okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Žalovaná v tomto ohľade poukázala (aj) na rozhodnutia odvolacích súdov (KS v Nitre sp. zn. 9Co/199/2007 a KS v Trenčíne sp. zn. 6CoPr/2/2017), rozhodnutia českého najvyššieho súdu a R 18/1977.

Právna veta:

Ako správne uvádza odvolací súd (bod 9), aj podľa názoru dovolacieho súdu zákonné ustanovenie § 68 ods. 1 písm. b/ ZP predstavuje normu s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vymedzil sám hypotézu právnej normy, teda aby zistil, či v posudzovanej veci pôjde o závažné porušenie pracovnej disciplíny. V rámci tohto posudzovania sa musí prihliadať nielen na osobu zamestnanca, na pracovnú pozíciu, ktorú zastáva, na mieru zavinenia, spôsob porušenia pracovnej disciplíny, ale aj na čas a situáciu, v ktorej došlo k porušeniu pracovnej disciplíny. Pri posúdení a hodnotení uvedených východísk (ktorých výpočet nie je taxatívny, pozn.) musia sudy postupovať vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade, a preto nemôžu vychádzať z nejakého univerzálneho zovšeobecnenia, či v určitých striktných hraniciach. Z uvedených dôvodov odpoveď na žalovanou nastolenú otázku [či (každé) vulgárne a agresívne správanie zamestnanca na pracovisku k tretím osobám je závažným porušením pracovnej disciplíny] nemožno judikátórne uzavrieť.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Skončenie pracovného pomeru, Ponuka vhodnej práce

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 63 ods. 1 písm. b)

8. K náhrade nákladov na nákup náradia a na prepravu osôb a materiálu súvisiacich so zmenou predmetu nájmu, ktorú nájomca realizoval svojpomocne

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 4Cob/32/2022 zo dňa 28. 9. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie nájomného; nájomca si v rámci procesnej obrany voči uplatnenému nároku prenajímateľa započítal nárok na náhradu nákladov rekonštrukcie prenajatých priestorov. Prenajímateľ v danom prípade súhlasil s vykonaním úprav predmetu nájmu, v konečnom dôsledku ale medzi zmluvnými stranami nebolo dohodnuté, ktoré konkrétne náklady budú z jeho strany hradené. Súd 1. inštancie vychádzal z toho, že nájomca podľa dohody s prenajímateľom úpravy predmetu nájmu realizoval svojpomocne. Nárok nájomcu na náhradu nákladov na zakúpenie náradia a na prepravu pracovníkov a materiálu určeného na zmenu predmetu nájmu preto posúdil ako oprávnený.

Prenajímateľ sa v podanom odvolaní bránil, že vyššie uvedené náklady nemožno v zmysle ust. § 667 ObčZ považovať za náklady na zmenu prenajatej veci, nakoľko tieto náklady nie sú majetkovou hodnotou, ktorá by v dôsledku rekonštrukcie prirástla k majetku prenajímateľa. Aj Krajský súd Košice ako odvolací súd však uzatvoril, že ak bolo dohodnuté, že sa rekonštrukcia realizuje svojpomocne, môže nájomca uvedené náklady požadovať; ak by totiž rekonštrukciu realizoval profesionál, premietli by sa tieto náklady do odmeny, ktorú by za realizáciu požadoval.

Právna veta:

- I. Pokiaľ žalobca namietal položky ako cena zakúpeného náradia, správne súd prvej inštancie zohľadnil aj tieto sumy, keďže strany sporu sa dohodli, že žalovaný realizuje rekonštrukciu nebytových priestorov žalobcu svojpomocne, teda zakúpenie náradia na takúto rekonštrukciu predstavuje na strane žalovaného náklad, ktorý by sa v prípade realizácie rekonštrukcie externým subjektom premietol do samotnej výslednej ceny rekonštrukčných prác ako takej.
- II. Uvedené rovnako platí aj v prípade nákladov na zabezpečenie prepravy klientov a zamestnancov žalovaného, ktorí sa podieľali na samotnej rekonštrukcii predmetu nájmu, keďže vynaloženie týchto nákladov bolo v príčinnej súvislosti so samotnou rekonštrukciou predmetu nájmu, ktorá sa realizovala zo strany žalovaného svojpomocne, teda prostredníctvom zamestnancov a klientov žalovaného, ktorých fyzické zabezpečenie na mieste vykonávania prác a to v nebytových priestoroch žalobcu bolo realizované práve uvedenou prepravou. Teda aj vynaloženie takéhoto nákladu predstavuje v konečnom dôsledku zmenu veci.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Nájomná zmluva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 667

9. Vyjadrenie sudcu, že nadobudol určitý dojem o strane na základe jej profilu na sociálnej sieti, nie je dôvodom pre jeho vylúčenie

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 20CoP/172/2022 zo dňa 11. 1. 2023

Anotácia:

Súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s týždenným intervalom. Matka mala za to, že z otcovej strany a zo strany jeho rodiny ide o zámerné bránenie vídať syna. Matka sa obáva, že prostredie, v ktorom maloletý vyrastá ho negatívne ovplyvňuje a z tohto dôvodu syn odmieta akýkoľvek kontakt s matkou, napriek tomu, že z jej strany je záujem o styk so synom. Voči uzneseniu súdu prvej inštancie podala matka včas odvolanie, z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca.

Právna veta:

Pokiaľ ide o námietku matky v odvolaní, že konajúca sudkyňa súdu prvej inštancie sa mala dať v konaní vylúčiť pre jej zaujatosť, odvolací súd uvádza, že matkou uvádzaný dôvod, že sa sudkyňa vyjadrila, že má istý obraz o navrhovateľke z jej facebookového profilu nespadá pod dôvody vylúčenia, ale ide o okolnosť, ktorá spočíva v procesnom postupe sudcu, vo vedení konania, ide o zhodnotenie, že aj statusy na sociálnej sieti niečo môžu o matke vypovedať. To však neznamená, že je sudca zaujatý, ak aj takýto prejav účastníka na sociálnej sieti vyhodnotí na posúdenie jeho osobnosti a konania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Vylúčenie sudcu, Námietka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 49 ods. 1, ods. 3

10. Tolerovaný pobyt pre zápis konateľa do obchodného registra nepostačuje

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Cob/190/2022 zo dňa 27. 10. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v súvislosti s odmietnutím vykonania zápisu osoby konateľa do obchodného registra. Registrový súd odôvodnil odmietnutie tým, že k návrhu na zápis nebolo priložené povolenie k pobytu. Navrhovateľ k podaným námietkam v nadväznosti na to priložil potvrdenie o udelení tolerovaného pobytu, napriek tomu však námietky boli zamietnuté. V podanom odvolaní navrhovateľ uviedol, že žiaden právny predpis nebráni štátnym príslušníkom 3. krajín v mene spoločností konať – § 7 ods. 14 ZoOR, na ktorý poukazoval registrový súd, nehovorí o potrebe prechodného alebo trvalého pobytu, ale len o „povolení na pobyt“. Ďalej navrhovateľ namietal, že aj keď zákon o pobyte cudzincov zakazuje cudzincom s tolerovaným pobytom podnikať, nemožno tento zákaz vzťahovať aj na výkon funkcie štatutárneho orgánu, ktorý sám o sebe nie je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 1 a 2 ObchZ.

Krajský súd Bratislava však s názorom navrhovateľa nesúhlasil. Uviedol, že obmedzená doba tolerovaného pobytu je v rozpore s účelom funkcie štatutárneho orgánu a bráni jej výkonu s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti.

Právna veta:

- I. Podľa názoru odvolacieho súdu je podnikanie obchodnej spoločnosti definované ako sústavná činnosť (§ 2 ods. 1, Obch. zák.), s čím súvisí aj sústavná činnosť konateľa vykonávať v mene spoločnosti obchodné, personálne a ekonomické činnosti ako aj povinnosti v súlade s § 135 ods. 1, 2, a § 135a ods. 1 Obch. zákonníka a teda vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov a teda nie je možné túto činnosť vykonávať v obmedzenom čase. Policajný útvar na žiadosť štátneho príslušníka tretej krajiny udelí alebo predĺži tolerovaný pobyt na dobu trvania dôvodov na jeho udelenie, najviac na 180 dní.
- II. Z uvedeného je zrejmé, že tolerovaný pobyt sa udeľuje len na obmedzený čas, do momentu odpadnutia dôvodu jeho udelenia, čo je v rozpore s princípmi výkonu funkcie konateľa spoločnosti ktorá má byť vykonávaná nepretržite po dlhší čas a to práve v záujme riadneho a efektívneho riadenia podnikania spoločnosti. Zákonodarcu s možnosťou výkonu funkcie konateľa cudzinca ktorému bol udelený tolerovaný pobyt nepočíta a neupravuje ho (na rozdiel od výslovnej úpravy pri prechodnom pobyte). Na základe uvedeného nie je možné považovať udelený tolerovaný pobyt za splnenie podmienky bydliska a ani trvalého pobytu ako podmienkou zápisu do obch. registra.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Obchodný register, Konateľ

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 2 ods. 5, § 135a ods. 1
530/2003 Z. z. – § 7 ods. 14
404/2011 Z. z. – § 58, § 59 ods. 5, § 126 ods. 2
25/2004 Z. z. – § 4 ods. 4

11. Nemožno sa domáhať neplatnosti/neúčinnosti osvedčenia o právne významnej skutočnosti; súd posudzuje len splnenie podmienok pre vydanie osvedčenia

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/91/2022 zo dňa 27. 9. 2022

Anotácia:

Žalobcovia sa domáhali náhrady za užívanie pozemkov v ich podielovom spoluvlastníctve, a to od žalovanej ako vlastníčky stavby, postavenej na jednom z ich pozemkov.

Žalobcovia na preukázanie podielového spoluvlastníctva dotknutých parciel predložili výpis z LV, z ktorého vyplýva, že titulom nadobudnutia ich vlastníckeho práva bolo osvedčenie o vydržaní nehnuteľností.

Žalovaná v konaní namietala aktívnu legitimáciu žalobcov z dôvodu, že právoplatným rozhodnutím súdu bolo určené, že žalobcovia nespĺnili podmienky na vydanie osvedčenia – vyhlásenia o vydržaní nehnuteľností v notárskej zápisnici. Vychádzajúc z tohto právoplatného rozsudku považovala za vyvrátenú hodnovernosť údajov katastra nehnuteľností o vlastníctve žalobcov, z ktorého dôvodu nie je záväzný údaj o ich vlastníckom práve k dotknutým nehnuteľnostiam a nemožno z tohto zápisu vychádzať.

Žalobcovia tvrdili, že aj keď v rozhodnutí súdu bolo určené, že nespĺnili podmienky na vydanie osvedčenia o vydržaní, v týchto rozsudkoch nebolo nikdy konštatované, že žalobcovia nie sú vlastníckmi uvedených nehnuteľností. Voči nim nebolo nikdy iniciované ani žiadne konanie, týkajúce sa žaloby o určenie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam, za užívanie ktorých od žalovanej žiadali zaplataenie žalovanej sumy.

Právna veta:

- I. Žaloba o neplatnosť alebo neúčinnosť osvedčenia o právne významnej skutočnosti, vydaného notárom vo forme notárskej zápisnice, nemá oporu v príslušných právnych predpisoch. Účastník sa preto nemôže s úspechom domáhať určenia neplatnosti, resp. neúčinnosti takéhoto osvedčenia.
- II. Súd nemôže určovať neplatnosť osvedčenia vydaného notárom a túto otázku nemôže posudzovať ani ako prejudiciálnu. V zmysle ustálenej súdnej praxe súd môže posudzovať iba (ne)splnenie zákonných podmienok pre vydanie osvedčenia.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné právo procesné

Právny inštitút: Vydržanie, Nehnuteľnosti, Osvedčenie, Určovacia žaloba

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 137 písm. c), d)
323/1992 Zb. – § 56

12. Obvyklé nevymáhanie príslušenstva pohľadávky nemôže nadobudnúť povahu obchodnej zvyklosti

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Cob/48/2022 zo dňa 27. 9. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore proti nemocnici, ktorému predchádzala tzv. Konceptia oddĺženia zdravotníckych zariadení. Predmetom sporu bol nárok na zaplataenie úroku z omeškania a paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky z titulu oneskorenej úhrady ceny za dodaný zdravotnícky tovar. Žalovaná nemocnica (okrem iného) namietala, že vymáhanie príslušenstva je v rozpore s dobrými mravmi a zásadou poctivého obchodného styku. V podanom odvolaní sa nad rámec uvedeného ďalej bránila, že vymáhanie príslušenstva pohľadávok kvôli omeškaniu so zaplataením ceny nie je zo strany dodávateľov zdravotníckeho tovaru obvyklé, nakoľko nemocnice nedokážu hradiť pohľadávky včas nie z dôvodu ich zlého hospodárenia, ale kvôli nedostatočnému krytiu z prostriedkov od zdravotných poisťovní.

Krajský súd v Prešove však uzavrel, že ani osobitná povaha žalovaného – t. j. nemocnice ako štátnej príspevkovej organizácie, nemôže zakladať rozpor vymáhania príslušenstva pohľadávky s poctivým obchodným stykom. Okrem toho vyslovil názor, že obvyklé nevymáhanie príslušenstva pohľadávky, na ktoré vznikol nárok na základe kogentnej právnej normy, nemôže nadobudnúť povahu obchodnej zvyklosti.

Právna veta:

Ani zmluvné strany nemôžu vzájomnou dohodou vylúčiť aplikáciu ust. § 369 až 369d Obchodného zákonníka, ale ani dohodnúť obsah práv a povinností odchylné, keďže ide o ustanovenia zákona, ktoré majú v zmysle ust. § 263 Obchodného zákonníka kogentný charakter. Preto je odvolací súd toho názoru, že správanie subjektu práva, ktorý neprístupuje k vymáhaniu príslušenstva pohľadávky, na ktoré má zákonné právo, sa nemôže stať obchodnou zvyklosťou ani v určitom hospodárskom odvetví, ale ani medzi konkrétnymi účastníkmi zmluvného vzťahu.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Obchodné zvyklosti, Omeškanie dlžníka, Príslušenstvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 1 ods. 2, § 264, § 369, § 369a, § 369b, § 369c, § 369d, § 730

13. K rozhodovaniu o výchovných opatreniach ukladajúcich povinnosť zúčastniť sa rodinného poradenstva tak, aby bol možný ich výkon aj z hľadiska poradenského orgánu

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 10CoP/40/2022 zo dňa 8. 9. 2022

Anotácia:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie na návrh otca nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil jeho styk s maloletým dieťaťom a to bez prítomnosti matky v mieste sídla Referátu poradensko-psychologických služieb, a to za prítomnosti pracovníka tohto referátu. Súd prvej inštancie mal za to, že otec osvedčil dôvodnosť podania návrhu a potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania (i keď nie v takom rozsahu, ako navrhoval. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Právna veta:

Štandardnou rozhodovacou praxou odvolacieho súdu pri výrokoch ukladajúcich povinnosť odborného poradenstva je vymedzenie časového obdobia a v rámci neho počtu stretnutí/konzultácií (napr.: "ukladá výchovné opatrenie – povinnosť zúčastniť sa do 31.10.2019 7-krát odborného poradenstva na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a podľa jeho pokynov za účelom osvojenia si vedomostí a zručností potrebných k vytvoreniu a udržiavaniu vzťahu s..."). V rámci takto vymedzeného rozsahu je potom vecou príslušného orgánu poskytujúceho poradenstvo, aby si sám (resp. v spolupráci s dotknutými osobami) v intenciách svojho pracovného harmonogramu (pracovnej náplne), určil konkrétny čas, kedy sa stretnutia majú/môžu uskutočniť. Inak, ako pri prístupe zvolenom okresným súdom (ktorý presne stanovil kedy majú úkony/interakcie byť realizované), môže fakticky dochádzať až k nevhodnej miere „organizácie práce“ iného orgánu.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výchovné opatrenia, Sociálnoprávna ochrana detí

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 37 ods. 4
305/2005 Z. z. – § 12 ods. 1 písm. d), § 45 ods. 1 písm. b)
160/2015 Z. z. – § 218

14. K výživnému zo strany rodiča na plnoleté dieťa, ktoré je samo rodičom a žije s partnerom – druhým rodičom dieťaťa

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 11CoP/21/2022 zo dňa 30. 8. 2022

Anotácia:

Predmetom sporu bolo posúdenie, či študujúca dcéra nadobudla schopnosť sama sa živiť, keď sa stala matkou maloletého dieťaťa a žije v spoločnej domácnosti s otcom tohto dieťaťa a či je podstatné, že nie je vydatá, ak žijú spoločne ako rodina a otec jej dieťaťa je zamestnaný.

Právna veta:

- I. Preukázanie príjmu priateľa odporkyne, ako aj výdavkov nie sú relevantné v konaní o zrušenie výživného navrhovateľa voči odporkyni z dôvodu, že vyživovacia povinnosť vzhľadom na to, že odporkyňa neuzatvorila manželstvo s otcom svojho maloletého dieťaťa, neprešla na tohto priateľa; vyživovacia povinnosť rodičov odporkyne voči nej stále trvá, keďže v štúdiu pokračuje, resp. má dočasne prerušené štúdium z rodinných dôvodov. Tvrdeniu odvolateľa, že je nepodstatné, že dcéra nie je za otca svojho dieťaťa vydatá, nemožno prisvedčiť, pretože Zákon o rodine spája prechod vyživovacej povinnosti z rodičov len na manžela dieťaťa (viď § 71ods. 2 ZR, podľa ktorého vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom), čo v prejednávanom prípade splnené nebolo. Len uzavretím manželstva, a teda nástupom vyživovacej povinnosti medzi manželmi, zaniká (resp. oslabuje sa) právo na výživné od rodiča; vyživovacia povinnosť nevzniká medzi druhom a družkou. Vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, ktoré uzavrelo manželstvo, trvá ako podporná vo vzťahu k vzájomnej vyživovacej povinnosti manželov. Rodičia plnia vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu len vtedy, ak ju manžel nie je schopný plniť vôbec, alebo nie v plnej miere.
- II. Vo všeobecnosti platí, že vyživovacia povinnosť medzi manželmi má prednosť pred vyživovacou povinnosťou rodičov k deťom; uzavretím manželstva však vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, ktoré uzavrelo manželstvo, zaniká iba relatívne. Znamená to, že vyživovacia povinnosť rodičov k takémuto dieťaťu trvá podporne popri vyživovacej povinnosti medzi manželmi, t.zn. vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, ktoré uzavrelo manželstvo, trvá ako podporná vo vzťahu k vzájomnej vyživovacej povinnosti manželov; rodičia plnia vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu len vtedy, ak ju manžel nie je schopný plniť vôbec, alebo nie v plnej miere.

Právna oblasť: Rodinné právo

Právny inštitút: Výživné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 36/2005 Z. z. – § 62 ods. 2, § 71, § 75

15. Právo spoločníka s. r. o. požadovať informácie a doklady týkajúce sa spoločnosti, ak nesplatil vklad; k opakovanému požadovaniu už predložených dokladov

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Cob/43/2022 dňa 13. 9. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané na základe žaloby, ktorou spoločník s.r.o. žiadal, aby súd spoločnosti uložil povinnosť predloženia účtovných záznamov. Žalovaná spoločnosť sa voči žalobe bránila námietkou, že spoločník nie je na podanie žaloby aktívne vecne legitimovaný, pretože nesplatil svoj vklad do základného imania, a to ani do piatich rokov od vzniku spoločnosti. Nad rámec uvedeného ďalej poukázala na to, že spoločníkovi už bola časť požadovaných účtovných záznamov v minulosti predložená a tento ich mal k dispozícii až po dobu dvoch mesiacov. Súd 1. inštancie argumenty spoločnosti neuznal a podanej žalobe vyhovel.

Krajský súd Prešov sa v rozhodnutí o podanom odvolaní prihlásil k názoru (podobne už iný senát KS Prešov, sp.zn. 2Cob/1/2021), že nesplatenie vkladu nemá vplyv na práva spoločníka súvisiace s vlastníctvom obchodného podielu; práva a povinnosti spoločníkov (vrátane práva požadovať informácie o spoločnosti) sa nadobúdajú už podpisom spoločenskej zmluvy. Odvolací súd okrem toho uzavrel, že aj keď už spoločník časť požadovaných dokladov k dispozícii mal, nemožno ich opakované požadovanie samo osebe považovať za šikanózne; o šikanu by išlo len vtedy, ak by boli dokumenty vyžadované opakovane v rýchlom slede za sebou alebo niekoľkokrát.

Právna veta:

- I. Spoločníci v spoločnosti s ručením obmedzeným nenadobúdajú práva a povinnosti spoločníkov až splatením vkladu, ale tieto nadobúdajú ku dňu vzniku spoločnosti s ručením obmedzeným a podpisom spoločenskej zmluvy na seba preberajú práva a povinnosti vyplývajúce zo záväzkového právneho vzťahu medzi spoločníkmi a spoločnosťou, ktorého obsahom sú práva a povinnosti spoločníka ustanovené Obchodným zákonníkom a upravené v spoločenskej zmluve.
- II. Odvolací súd zdôrazňuje, že Obchodný zákonník upravuje v ust. § 113 právne následky nesplnenia si vkladovej povinnosti spoločníka (platenie úrokov z omeškania, možnosť vylúčenia zo spoločnosti) a teda, ak žalovaná mala vedomosť o nesplnení tejto povinnosti žalobcu, bola to práve ona, kto sa mal splnenia vkladovej povinnosti voči žalobcovi v základe stanovenej, resp. spoločenskou zmluvou určenej lehote domáhať.
- III. Keďže v tomto súdnom konaní nebolo preukázané, že by žalobcovi ako spoločníkovi zanikla jedným z uvedených spôsobov jeho účasť v spoločnosti žalovanej, je aktívna vecná legitimácia žalobcu v tomto konaní daná a žalobca mohol a môže sa domáhať práv byť informovaný o záležitostiach spoločnosti a nahliadnuť do dokladov spoločnosti.
- IV. Odvolací súd je toho názoru, že konaním žalobcu nedochádza k šikanóznemu výkonu práva spoločníka len preto, že už raz mal k dispozícii účtovné záznamy žalovanej po dobu dvoch mesiacov. Za šikanózne by mohol byť považovaný taký výkon práva, ak by žalobca požadoval od žalovanej sprístupniť účtovné dokumenty v pravidelných krátkych opakujúcich sa intervaloch, prípadne sprístupniť tie isté účtovné dokumenty niekoľkokrát opakovane.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Práva a povinnosti spoločníkov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 113, § 122 ods. 2